

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-зк Антоанета Ангелова Анчева

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност

ДОЦЕНТ

в ПН 8.2. Изобразително изкуство

обявен от ВСУ „Черноризец Храбър“

На конкурса за доцент в направление 8.2 Изобразително изкуство /визуални изкуства/ за нуждите на катедра „Изкуства“ към Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, обявен в „Държавен вестник“ и на сайта на университета, се е явил един кандидат – д-р Доника Милева Кирова.

Д-р Доника Милева Кирова завършва средно специално образование с педагогически профил по изобразително изкуство в СОУ „Любен Каравелов“, Варна през 1993 година. През 1999 година получава магистърска степен по живопис в Националната художествена академия в класа на проф. Андрей Даниел, а през 2014 година завършва специалност архитектура във ВСУ „Черноризец Храбър“.

През 2008 година Доника Милева Кирова като докторант в ТУ Варна, защитава дисертационен труд на тема “Психо-физиологично въздействие на цвета в интериор на детска градина“, в резултат на което получава образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Изкуствознание и изобразително изкуство“.

От 1999 година д-р Доника Кирова е художник на свободна практика. В периода 2003-2005 е преподавател и докторант към ТУ – Варна, а от 2002 до 2006 е асистент-преподавател по рисуване и живопис във ВСУ „Ч. Храбър“. От 2016 г. до момента отново е преподавател в катедра „Архитектура и урбанистика“ и катедра „Изкуства“ на Архитектурния факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Неотделими от преподавателската дейност на д-р Доника Милева Кирова са творческите ѝ изяви. Активен художник тя участва в множество международни изложби, автор е на редица самостоятелни изяви, участва и в два национални проекта. От участията ѝ в Международни изложби бих посочила: 2023 г. – Фестивал на визуалните изкуства “Август в изкуството” Х, ГХГ – Варна – „Пресичане на граници или за всичко е виновен Хокусай” – селективна живопис върху текстил, **2020 г.** – Изложба селективна живопис LOVE LETTERS BOX, галерия Contempo - Тренто, Италия, **2013 г.** – Contempo – международен фестивал за съвременно изкуство – Jesus / Last wish – ГХГ, Варна, **2010 г.** – Фестивал на визуалните изкуства “Август в изкуството” – живопис – Варна, галерия “Архис” – „Игра” – живопис – текстил (лен/зебло), селективна живопис, графит, маслени бои, **2006 г.** – Фестивал на визуалните изкуства “Август в изкуството”, ГХГ – Варна – инсталация „Gold”, съвместно с Емил Пенчев, **2005 г.** – Фестивал “Визуални игри” – Варна, Център за визуална култура – КЕРА, галерия “Център за съвременно изкуство” живопис-инсталация - диптих „Вятър”, **2004 г.** – Фестивал на визуалните изкуства “Август в изкуството” – Варна, галерия “Зограф” – проект „Стъклена книга“, **2002 г.** – Фестивал на визуалните изкуства “Август в изкуството” – Варна, галерия “111” – изложба живопис. В приложените справки към документацията, от предоставената информация и доказателствен материал за реализираните от кандидатката изложби, проекти, участия в конференции и пр. е видно,

че е автор и на 18 самостоятелни изложби от 2002 година до 2023 г., повечето от които са реализирани в различни галерии във Варна, а една от изявите е реализирана в Галерия Contempo - Тренто, Италия.

Получила е две награди – през **2005 г.** – Автор на годината – галерия “Буларт”, Варна и през **2014 г.** – Първо място в направление „Технически науки”, Териториална организация на научно-техническите съюзи – Варна, община Варна – Награда за най-добра дипломна работа на тема: ”Реконструкция на църквата „Св. Георги” – с. Езерец”.

Участвала е в два национални проект и е реализирала няколко книги с авторски стихове и илюстрации.

В конкурса за „доцент“ /надявам се, че успях да се ориентирам в подадената документация – в т. нар. „Резюме ...“ и „Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“/ д-р Доника Кирова участва с хабилитационен труд, който се състои от:

1. "11 + 11" – АВТОРСКА САМОСТОЯТЕЛНА ИЗЛОЖБА – ЖИВОПИС /Морско казино, Червен салон, Варна, 2018, Експозицията съдържа: селективна живопис върху текстил (11 творби) и рисунки - акварел (11 творби). Представената живопис е реализирана върху текстил и хартия с акрил и акварел. Концепцията на авторката е насочена към същината на знаците като символи, носещи определени значения, образуващи и „говорящи“ на собствен език, който представлява средство за комуникация, превърнало се в неотделима част от нашето ежедневие. В изображенията е включен и текст – подбрани сентенции на латински език, натоварени с графичен и смислов израз, които се явяват пълноценен композиционен елемент. Основната тема в творбите е тази за любовта. Някои от изображенията, представляващи голи фигури с вплетени в тях

латински надписи, наваяват асоциации със средновековните анатомични рисунки от медицинските трактати и носят тяхното излъчване и естетика.

2. "ПОПАРА ОТ ЦЕЛУВКИ И МНОГОТОЧИЯ БЕЗ КРАЙ" – продукт в областта на визуалните изкуства, съчетание от авторски текст и илюстрации, разпространяван на книжен носител, представен и като аудио и видео продукт; автор и художник Доника Кирова, художествено оформление Константина Михалева, предпечат Николай Събев, редактор Васил Тоновски, печат БУЛГЕД, ISBN 978-619-91269-0-5; 354 страници, 2018. Втората част на представения хабилитационен труд представлява, както я определя самата авторка, „класическа книга“ с внушителния обем от 354 страници. 240-те „лирически миниатюри“ са авторски, но, разбира се, не те следва да са обект на анализ от страна на научното жури, а 110-те илюстрации към тях. По-точно това са 55 „монохромни рисунки“ и 55 детайла, изведени към всяка една от тях. Сюжетите отново са еротични, а рисунките са линеарни, изпълнени с молив и туш. Допълнителна интимност и близост със зрителя е постигната чрез квадратния формат на книгата, чийто размер /15 смX15 см/ съзнателно е избран, за да е съизмерим с човешката длан.

3. "ГАСТРОКОСМИЧЕСКИ ВАРИАЦИИ" – пълноцветен художествен визуален продукт, съчетаващ и пресъздаващ авторски текстове и картини; автор и художник Доника Кирова, художествено оформление, корица Константина Михалева, оформление и предпечат Николай Събев, редактор Васил Тоновски, печат БУЛГЕД, пълноцветна, ISBN 978-619-91269-2-9; 220 страници, 2023. Посоченият като трета част на хабилитационния труд е определен като „авторски продукт“, съдържащ отново текст и илюстрации. Този път, рисунките не са монохромни и линеарни, а се отличават със сериозното присъствие на цвета. Темата отново е любовта,

но разгледана вече в един по-изявен философски и физиологичен аспект с гастрономически препратки, както подсказва и самото заглавие.

Като подкрепящи /допълнителни към хабилитационния труд/ са посочени:

1. ИЗЛОЖБА AMOR TEXTILIA / ЛЮБОВНИ ПЛАТОВЕ – ЖИВОПИС /Художествен музей Георги Велчев, филиал на ГХГ Варна (изложбена зала Ателие Георги Велчев) – Варна, 2023, Експозицията AMOR TEXTILIA включва 9 платна – селективна живопис върху текстил с маслени бои и 22 акварела/. Живописиста е отново във вече познатия и характерен за авторката материал – плат, който е избран съзнателно, за да се избегне ограничението на рамката и да осигури пространствена свобода. Потърсена е семантиката на нишката, като изграждащ елемент, както и утилитарността на плата в човешкото битие. Авторката, както сама отбелязва, е черпила вдъхновение от естетиката на различни епохи – Древен Египет, Ренесанса, от стилове като Арт нуво, от художници като Г. Климт, Егон Шиле, от японската шунга и др. Потърсена е връзката между реално и имажинерно, между сън и наяве с константна отправна точка – тъканта като материя.
2. ИЗЛОЖБА – 4 X 4 – ЖИВОПИС /Художествен музей Георги Велчев, филиал на ГХГ Варна (изложбена зала Ателие Георги Велчев) – Варна, 2020, Експозицията съдържа: селективна живопис върху текстил – 4 творби / рисунки-акварел – 4 ескиза. В представените цветни фигурални композиции е потърсена динамиката в линията и цвета, които се преливат както между себе си, така и във фона.
3. ИЗЛОЖБА ДРЕБНИ СЛАДКИ – ЖИВОПИС /Ателие ул. Архимандрит Филарет 10, Варна, 2021, Експозицията съдържа 15 творби – маслени бои / дърво и 13 акварела. Тук съзнателно авторката е акцентувала на малкия формат, като творбите са разделени в три тематични части.

В конкурса за „доцент“ кандидатката участва и със следните статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата:

1. МНОГОФУНКЦИОНАЛНО ДЕТСКО ЛЕГЛО ОТ МОДУЛЕН ТИП – доклад, IX МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ по АРХИТЕКТУРА И СТРОИТЕЛСТВО ArCivE 2019, Варна; 31.05.-2.06.2019; СБОРНИК С РЕЗЮМЕТА ISSN 2367-7252 СБОРНИК ДОКЛАДИ 2 – 2019, стр. 461-470 ISSN 2535-0781

2. ЖИВОПИСНО И ФИЛОСОФСКО ТРЕТИРАНЕ НА ОБРАЗНОТО СЪДЪРЖАНИЕ В *ИЗЛОЖБА 13* – статия, e-Journal VFU, ISSN 1313-7514, Arts and Design, Issue 13, 2020

3. АВТОРСКА КОНЦЕПЦИЯ ЗА НОВАТОРСКА ИЗОБРАЗИТЕЛНА ЖИВОПИСНА ТЕХНИКА / AUTHOR'S CONCEPT FOR INNOVATIVE FINE PAINTING TECHNIQUE – доклад, INTERNATIONAL BLACK SEA COASTLINE COUNTRIES SYMPOSIUM-VI, April 28-30, 2021, Giresun, TURKEY, Full Texts Book, стр. 215-220

Извазвам съгласие с формулираните от кандидатката – д-р Доника Милева Кирова приноси, отнасящи се до хабилитационния ѝ труд.

Представените като хабилитационен труд творби са авторски и оригинални.

Основните приноси, които могат да се посочат в хабилитационния труд в частност, а всъщност касаят цялостното творчество на кандидатката, се отнасят към авторския ѝ възглед, насочен към съвременните идеи за интерпретиране на различни теми от живота - всеобщи, лични и пр. Както и нейният индивидуален авторов фокус върху рисунката и особено върху живописата върху плат, предоставяща богато поле за интерпретационни възможности и създаваща нова образна визия. Освен това тя се явява добър медиатор на авторовата концепция за многопластовостта на теми като любовта, интимността, чувствеността в различните им проявления и сетивност.

Приносен момент представлява реализирането на съпътстващи форми за популяризиране на произведенията или както кандидатката го

определя – „мултидисциплинарен подход – авторски видеа-импресии, художествен аудио трак със стихове допълнителни печатни материали“ и др.

Също така авторката сполучливо обвързва визуалните знаци, тяхната символика в контекста на разглежданите теми, като понякога прибегва дори до провокативни гледни точки, подсъзнателно влияещи на възприятията и емоциите.

Приносен момент се съдържа и в иновативния подход към живописата, която априори се възприема като класически вид изобразително изкуство с определен историко-културен, перцептивен, естетико-теоретичен аспект, материален и пр. аспект. Необичайното използване и миксиране на материи, използването на текстила като материал, в случая на плата, с неговата фактура и структура, предоставя специфична предпоставка за сетивно възприемане и емоционално преживяване на творбата.

Прави впечатление, че авторските изяви – изложби, книги и пр. са съпътствани от текстове, които не само допълнително интерпретират и обогатяват образно темите, но и разширяват възможностите на териториите за възприемане и комуникация. В случая художникът се явява не просто творец, но и медиатор, създаващ връзка между творбата, публиката и различните медии.

Активен автор кандидатката чувства близка идеята за изкуството, поставено в неговите пространствено-материални и времеви измерения. Доника Кирова следва творческа линия, в която концепция и реализация са неотменно свързани.

По отношение на приложните приноси кандидатката практически решава въпроси за технологичното представяне на идеите и в зависимост от конкретното произведение търси тяхното символно или метафорично прекодиране.

Своята активна творческа дейност д-р Доника Кирова успешно съчетава с преподавателската си работа. Понастоящем кандидатката преподава доста на брой различни дисциплини: Рисуване и моделиране, История на изкуството, Архитектурна перспектива, история на интериора, Живопис, Живопис и визуални изкуства, Рисуване и перспектива, Арт инсталации и др. Общият брой часове, на които възлиза на 505.

От всичко посочено до тук е видно, че д-р Доника Милева Кирова отговоря на изискванията на конкурса и заедно с преподавателската й дейност, ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури д-р Доника Милева Кирова да бъде избрана да заеме академичната длъжност „доцент” в професионално направление 8.2 Изобразително изкуство /Визуални изкуства/ за нуждите на Архитектурния факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Дата: 03.09.2026

Член на журито:

Проф. д-р Антоанета Анчева